

ŠALOMOUNŮV CHRÁM

POZDRAV A INTROIT Izaiáš 40,3–8

Hlas volajícího: „Připravte na poušti cestu Hospodinu! Vyrovnajte na pustině silnici pro našeho Boha! Každé údolí ať je vyvýšeno, každá hora a pahorek sníženy. Pahorkatina ať v rovinu se změní a horské hřebety v pláň. I zjeví se Hospodinova sláva a všechno tvorstvo společně spatří, že promluvila Hospodinova ústa.“ (...) „Všechno tvorstvo je tráva a všechna jeho spolehlivost jak polní kvítí. Tráva usychá, květ vadne, zavane-li na něj vítr Hospodinův. Věru, lid je pouhá tráva. Tráva usychá, květ vadne, ale slovo Boha našeho je stále navěky.“

I. ČTENÍ Z BIBLE 1. Královská 6,1.11–13.38; 8,1.6.10–13.22–30.54–61

II. ČTENÍ Z BIBLE 1. Královská 8,27; Skutky 7,48–50; 1. Korintským 3,16–17

Ale může Bůh opravdu sídlit na zemi, když nebesa, ba ani nebesa nebes tě nemohou pojmut, natož tento dům, který jsem vybudoval?

Avšak Nejvyšší nepřebývá v chrámech, vystavených lidskýma rukama, jak praví prorok: ⁴⁹ „Mým trůnem je nebe a země podnoží mých nohou! Jaký chrám mi můžete vystavět, praví Hospodin, a je vůbec místo, kde bych mohl spočinout? ⁵⁰ Což to všechno nestvořila má ruka?“

Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá? ¹⁷ Kdo ničí chrám Boží, toho zničí Bůh; neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy.

KÁZÁNÍ

Bože, oslav a posvět' v našich srdcích své Slovo, abychom z něho přijali požehnaní. Amen.

Jaká to byla sláva, když se otevíral chrám v Jeruzalémě. Jaká nádhera mít místo, kde se mohou konat bohoslužby. Kde je možno zpívat Bohu ke cti a chvále, kde je možno se modlit, přinášet oběti.

Za jak vznešený a důstojný považovali Izraelci svůj chrám. Znamenal a symbolizoval pro ně tak mnoho. Bylo to místo, středobod setkání s Bohem. Chrám vlastně ztělesňoval celý duchovní život, Boží přítomnost.

Tak to zní v Šalomounově modlitbě při posvěcení chrámu: „Ať jsou tvé oči, Bože, upřeny na tento dům v noci i ve dne, na místo, o kterém jsi řekl, že tam bude dlít tvé jméno. Vyslychej modlitbu, kterou se bude tvůj služebník modlit obrácen k tomuto místu. Vyslychej prosbu svého služebníka i Izraele, svého lidu, kterou se budou modlit obrácení k tomuto místu, vyslychej v místě svého přebývání, v nebesích, vyslychej a odpouštěj.“

A následuje celá řada konkrétních proseb: Když někdo donutí druhého k přísaze proti jeho vůli, ty to rozsud'. Bůh. Když bude lid poražen a navrátí se k tobě, vyslyš ho. Když nebude déšť a lidé se budou modlit k tomuto místu, dej déšť'. Když přijde hlad, nemoc, soužení, rány a lidé se budou modlit obráčení k chrámu, uslyš je. Vyslyš cizince, který přijde kvůli tvému jménu. Když budou lidé v zajetí a vyznají svůj hřích, odpusť a vyslyš. Vyslyš toho, kdo se modlí obrácený k chrámu, který stojí na hoře Sión, v němž je ve svatostánku truhla smlouvy a v ní Desatero, Boží smlouva s Izraelem.

Chrám se stal středobodem dění. Izraelský král Jarobeám, poté, co se po Šalomounově smrti království rozdělilo a on se stal králem v Samaří, zakazoval lidem ze svého království chodit do jeruzalémského chrámu – ze strachu, aby zase nezažili po spojení. V chrámu rozložil zbožný král Chizkijáš dopis Asyřanů s urážkami a pohanou, aby ho mohl číst Hospodin.

Nad chrámem a jeho zničením plakali zajatí a zotročení synové Izraele ze všeho nejvíce. K chrámu, či k jeho troskám, se točil Daniel a otevíral okna tím směrem, když se modlil.

O chrámu mluví Jonáš v břiše ryby, když říká (Jon 2,5.8): „Jsem zapuzen, nechceš mne už vidět. Tak rád bych však zase hleděl na tvůj chrám. (...) Když jsem byl v duši tak skleslý, Hospodina jsem si připomínal; má modlitba vešla k tobě ve tvůj svatý chrám.“

V chrámu se přinášely oběti ke cti a slávě Bohu. Také oběti za hřích a vinu. V chrámu lidé slyšeli slovo o Božím milosrdenství a odpuštění.

O chrámu řekl prorok Abakuk velebná a vznešená slova (Abk 2,20): „Hospodin je v svém svatém chrámu. Ztiš se před ním, celá země!“

Často o chrámu zpívají žalmisté. Jsou to nádherná vyznání. „K svému Bohu o pomoc jsem volal. Uslyšel můj hlas ze svého chrámu, mé volání proniklo až k jeho sluchu“ (Ž 18,7).

„O jedno jsem prosil Hospodina a jen o to budu usilovat: abych v domě Hospodinově směl bydlet po všechny dny, co živ budu, abych mohl hledět na Hospodinovu vlídnost a zpytoval jeho vůli v chrámu“ (Ž 27,4).

Jak krásně zní slova Žalmu 23, Hospodin je můj pastýř, který končí: „Do Hospodinova domu se budu vracet do nejdelsích časů. A přebývati budu v domě Hospodinově za dlouhé časy.“

Žalm 84 říká: „Den v tvých nádvořích je lepší než tisíce jinde; raději chci stát před prahem domu svého Boha, než bydlet v stanech svévolnosti. Vždyť Hospodin Bůh je štít a slunce, Hospodin je dárce milosti a slávy.“

Z Žalmu 122 slyšíme radostný výkřik: „Zaradoval jsem se, když mi řekli: Půjdeme do Hospodinova domu!“

Boží dům, chrám. Co všechno zní v tom slově za radost, krásu, štěstí, potěšení, povzbuzení. Mít rád Boží dům. Co by si mohl přát sbor víc, než mít členy, kteří milují Boží dům. Copak mnozí z nás netoužíme po tom, aby byl Boží dům vroucně

a opravdově milován? I tento Boží dům? Aby sem lidé chodili jako domů, jako tam, kde bydlí Bůh? Aby se naše děti těšily z toho, že sem mohou chodit a měly nesmírnou radost, když jim někdo říká: „Pojďme do Hospodinova domu.“ Abychom do Božího domu přiváděli další a další, aby tak pokolení za pokolením vstupovala do Božího domu, generace za generací.

Pro věřícího člověka symbolizuje Boží dům Boží přítomnost, jeho blízkost. Milujme Boží dům. Milujme ho, jako milujeme své příbytky, v nichž bydlíme. To ale znamená také něco pro Boží dům obětovat. I Boží dům potřebuje naši oběť, potřebuje oběť peněz i oběť našeho času, naší péče.

Je zlé, když se stane to, o čem hovoří prorok Ageus: Vy si zkrášlujete, modernizujete, zařizujete své domy a Boží dům stojí pustý. Boží dům má být krásný jistě tím, co se v něm odehrává, ale i vnějšně, svým vybavením a zařízením.

Jeruzalémský chrám stavěli tak, aby byl krásný i na pohled, krásný svou výzdobou a vybavením.

Šalomoun a lidé přinášeli také oběti – a nebylo to málo, co obětovali pro Boží dům. Dávali desátky, desetinu svého výdělku pro Boží dům a na práci, která se dělala z něho a kolem něho.

Mnozí křesťané přinášejí takovou oběť i dnes. Protože jen tam, kde je oběť, je také opravdová láska. A výrazem opravdové lásky a úcty k Božimu domu je samozřejmě také časté pobývání v něm.

2.

Chrám byl krásný. A i dnes máme mnoho nádherných kostelů. A přece žádná stavba není schopná pojmut a obsáhnout Boha. Ani když se jmenuje Boží dům, Boží chrám. Bůh se tím nedá sevřít a připoutat k určitému místu.

Tak to řekl Štěpán ve své řeči před židovskou radou, když citoval proroka Izajáše: „Nejvyšší nepřebývá v chrámech vystavěných lidskýma rukama“ (Sk 7,48). Říká to tak i sám Šalomoun na začátku své modlitby (1Kr 8,27): „Nebesa, ba ani nebesa nebes tě nemohou pojmut, natož tento dům, který jsem vybuodoval?“

Žádné lidské dílo, i kdyby bylo z cedrů a zlata a slonové kosti, nemůže přinutit Boha, aby tam bydlel. Tahle skutečnost předznamenává všechny naše stavby, všechna lidská díla. Bůh je neskonale větší než stavba, kterou staví člověk. Bůh je neskonale větší, než aby se mohl vtěsnat do čtyř zdí sebekrásnější lidské stavby, sebekrásnějšího lidského podnikání, sebeúchvatnějšího „Božího“ domu.

Proto říká prorok Jeremjáš (Jr 7,4–8): „Nespoléhejte na klamná slova: ‚Je to chrám Hospodinův, chrám Hospodinův, chrám Hospodinův.‘ Jestliže napravíte své cesty a své skutky, budete-li mezi sebou zachovávat právo, nebudete-li utlačovat bezdomovce, sirotka a vdovu, nebudete-li na tomto místě prolévat nevinnou krev a nebudete-li chodit ke své škodě za jinými bohy, pak vás nechám přebývat na tomto místě, v zemi, kterou jsem dal vašim otcům na věky věků. Ale vy spoléháte na klamná slova, jež nejsou k užítku.“

Stavba sama, ani ta postavená na Boží příkaz a obdařená tolika zaslíbeními, není k ničemu bez proměny srdce, bez čínorodé lásky k bližnímu, bez úcty k pravdě a spravedlnosti, bez exkluzivního vztahu k Bohu.

Když učedníci před Velikonocemi obdivují jeruzalémský chrám, říká jim Ježíš (Mt 24,1–2): „Nezůstane tady kámen na kameni. Všechno bude rozmetáno.“ A to se také stalo.

Ježíš ale svou smrtí a vzkříšením postavil něco docela nového. Otevřel i nám cestu do jiné svatyně. Otevřel nám doširoka brány nebeského království. Nový Jeruzalém, nebeský Jeruzalém, do kterého nás zve, už nemá chrám. Jeho chrámem je sám Pán Bůh všemohoucí a Beránek (Zj 21,22).

Žádné lidské dílo nemá nárok na nejvyšší, poslední úctu, žádný chrám a kostel. A přece jim patří úcta předposlední. Protože dokud tu není nové nebe a nová země, nový Jeruzalém, jsme vděční za to, že nám Bůh ze své milosti dává dům k bohoslužbám, dům k modlitbě, dům k setkávání s Kristem v jeho slovu a svátostech, i k setkávání s bratry a sestrami.

Jistě, praví Boží ctitelé nehledí předně na ten dům sám. Vědí, že skutečně uctívá Boha ten, kdo ho uctívá v duchu a v pravdě, jak to řekl Ježíš (J 4,23). Vědí, že nejkrásnějším chrámem je zkroušené a kající srdce. A tam že vstupuje ten, jehož nebesa nebes nemohou obsáhnout, aby v docela maličkém lidském srdci měl svůj příbytek. Aby tam bydlel a působil.

Takovým Božím chrámem má být srdce každého z nás. Místem Kristova přebývání, místem jeho vlády na této zemi. Takovým chrámem má být celý život každého z nás. Takovým chrámem má být i dům každého z nás. Dům, kde přebývá Bůh. Dům, kde je Boží slovo v úctě. Dům, kde přebývá Duch Pána Ježíše Krista.

Žít adventem a čekat Kristův příchod znamená milovat Boží dům, který máme, a nechat Krista, aby z nás budoval chrám Ducha svatého. Protože jen takový chrám nebude rozmetán, až Kristus přijde znovu.

S pokorou myslíme na to, zda milujeme Boží dům jako Šalomoun? Zda chodíme s radostí do Hospodinova domu a nezanedbáváme ho. Zda také přinášíme do Božího domu svou oběť, své schopnosti, svůj čas, své prostředky. S pokorou myslíme na to, zda i naše srdce je Božím chrámem. Zda neničíme Boží chrám, kterým máme být. Zda naše rodiny a naše domovy jsou Božím domem. Prosíme za odpuštění, kde to tak není.

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

Prosím tě, Pane Ježíši Kriste, přijď do mého srdce, bydlí v něm a proměňuj je ve svůj chrám. Dávej mi sílu a moudrost být dobrým a krásným chrámem v tomto světě a vytrvat věrně až do konce. Abych, až přijdeš znovu, směl vejít do nebeského Jeruzaléma. Amen.